

**Prijedlog akcijskoga plana za mjere u
Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije u kojima je
Ekspertna radna skupina za provođenje kurikularne reforme navedena kao provoditelj**

Rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje

1. cilj: PROVESTI CJELOVITU KURIKULARNU REFORMU

**2.1. INOVIRATI I OSUVREMENITI NACIONALNI OKVIRNI KURIKULUM I
USKLADITI RAZLIČITE DOKUMENTE OBRAZOVNE POLITIKE**

MJERA 2.1.2. Definiranje koordiniranoga metodološkog pristupa izradi kurikularnih dokumenata

Nadležnost: MZOS

Provedba: MZOS, ERS

Pokazatelji provedbe: Izrađen koordinirani metodološki pristup izradi kurikularnih dokumenata.

Prijedlozi:

Metodološki temelj je osnovno sredstvo izrade kurikularnih dokumenta i stoga predstavlja polazište svih mjera prvoga cilja Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske. Prijedlozi kurikularnih dokumenta koje su proizveli članovi SRS-ova, nisu rađene temeljem transparentne metodologije utemeljene u suvremenoj znanosti izradi školskih kurikula. Ovo potvrđuje i vrlo veliki broj primjedbi pristiglih tijekom javne rasprave za objavljene Metodološke priručnike.

Tijekom prethodnoga razdoblja navedena je mjera tek djelomično provedena. ERS je izradio tri metodološka priručnika koji su činili okvir za izradu kurikularnih dokumenta, no nedostaje metodološki priručnik za Okvirni nacionalni kurikulum i metodološki priručnici za nacionalnih kurikula za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, za osnovnoškolsku razinu obrazovanja, srednjoškolsku, nadalje nacionalni kurikuli za gimnazije, strukovne i umjetničke škole. Slijedom navedenoga

Uvažavajući do sada tri izrađena metodološka priručnika, smatram da je nužno izraditi dodatan metodološki priručnik koji će pružiti znanstveno utemeljenu podlogu za izradu potrebnih kurikularnih dokumenata na svim planiranim razinama.

MJERA 2.1.3. Izrada prijedloga Okvira nacionalnog kurikulumu

Nadležnost: MZOS

Provedba: MZOS, ERS

Pokazatelji provedbe: Pozitivna recenzija Okvira nacionalnog kurikulumu. Održana javna rasprava. Usvojen Okvir nacionalnog kurikulumu.

Prijedlozi:

Postojeći prijedlog Okvira nacionalnog kurikulumu nije utemeljen u Nacionalnom okvirnom kurikulumu, koji je donesen 2011. godine i koji predstavlja temeljni ishodišni dokument za izradu svih potrebnih kurikula. Osim ovoga, tijekom stručnog i javnog savjetovanja o postojećem prijedlogu Okvirnog kurikula pristigao je značajan broj primjedbi i prijedloga. Smatram da je nužno učiniti komparativnu analizu usvojenog Nacionalnog okvirnog kurikula s prijedlogom Okvira nacionalnog kurikulumu, a ovome trebaju prethoditi dopune i izmjene Okvira nacionalnog kurikulumu prema pristiglim opaskama sa stručnog i javnog savjetovanja.

2.3. OSIGURATI PREDUVJETE ZA IZRADU KURIKULARNIH DOKUMENATA I PROVEDBU CJELOVITE KURIKULARNE REFORME

MJERA 2.3.1. Ustroj i osposobljavanje Stručnih radnih skupina za izradu Nacionalnih kurikularnih dokumenata (SRS)

Nadležnost: MZOS

Provedba: MZOS, ERS

Pokazatelji provedbe: Izrađeni kriteriji i načela formiranja SRS-a. Odabrani i imenovani članovi SRS-a. Izrađen plan i program te održana osposobljavanja SRS-a. Izrađene smjernice stručnim radnim skupinama za pisanje kurikulumu i priručnika za odgojitelje, učitelje, nastavnike i ostale odgojno-obrazovne djelatnike za primjenu kurikularnih dokumenata.

Prijedlozi:

U dogovoru s MZO-om, ERS bi trebao izraditi kriterije i načela formiranja SRS-a. Članovi skupina odabirali bi se prema pristiglim prijavama i iskazanim potrebnim kompetencijama. Temeljem prethodno definiranog Metodološkog priručnika i Okvira nacionalnoga kurikula, izradile bi se smjernice za rad i stručno osposobljavanje članova SRS-a.

MJERA 2.3.2. Izrada prijedloga područne i predmetne/međupredmetne/modularne strukture Nacionalnih kurikulumu za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje te gimnazijsko, strukovno i umjetničko obrazovanje

Nadležnost: MZOS

Provedba: ERS

Pokazatelji provedbe: Izrađen prijedlog područne i predmetne/modularne strukture nacionalnih kurikulumu te njihova satnica. Održana javna rasprava. Usvojena područna i predmetna/modularna struktura.

Prijedlozi:

Ovo je ključna mjera cilja 1. SOZT-a, pa sam mišljenja da je nužna izrada prijedloga područne i predmetne/međupredmetne/modularne strukture Nacionalnih kurikulumu za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje te gimnazijsko, strukovno i umjetničko obrazovanje. Kao i za sve prijedloge dokumenta pod nadležnosti ERS i u suradnji s MZO-om, nužno je provesti javna i stručna savjetovanja i prema opravdanim prijedlozima dopuniti i izmijeniti dokumente.

2.4. IZRADITI I UVESTI NACIONALNE KURIKULUME

MJERE CJELOVITE KURIKULARNE REFORME KOJE SE ODNOSU NA SVE RAZINE I VRSTE ODGOJA I OBRAZOVANJA

MJERA 2.4.1. Izrada Nacionalnih kurikuluma za rani i predškolski, osnovnoškolski, gimnazijski, strukovni i umjetnički odgoj i obrazovanje (Nacionalni kurikulumi)

Nadležnost: MZOS

Provedba: Stručne radne skupine za izradu nacionalnih kurikuluma, **ERS**, JSAP

Pokazatelji provedbe: Izrađeni i pozitivno recenzirani prijedlozi Nacionalnih kurikuluma. Usvojen Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Nacionalni kurikulum za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje, Nacionalni kurikulum za gimnazijsko obrazovanje, Nacionalni kurikulum za strukovno obrazovanje, Nacionalni kurikulum za umjetničko obrazovanje.

Prijedlozi:

Prethodni članovi ERS-a i članovi SRS-ova izradili su prijedloge Nacionalnih kurikula za koje su tijekom stručne i javne rasprave prikupljeni brojni prijedlozi. Smatram nužnim analizu odgovora ERS-a i SRS-a na očitovanja pristigla u stručnu raspravu, doradu prijedloga nacionalnih kurikuluma sukladno očitovanjima pristiglim u stručnu i javnu raspravu, izradu izvješća o provedenom savjetovanju.

MJERA 2.4.2. Ustroj i osposobljavanje Radnih skupina za izradu predmetnih/modularnih kurikuluma u osnovnoškolskom i gimnazijskom obrazovanju i Radnih skupina za izradu kurikuluma za stjecanje kvalifikacija u redovnom strukovnom i umjetničkom obrazovanju

Nadležnost: MZOS

Provedba: Stručne radne skupine za izradu nacionalnih kurikuluma, Stručnjaci za izradu kurikuluma, **ERS**, JSAP

Pokazatelji provedbe: Izrađeni kriteriji i načela formiranja radnih skupina. Raspisan natječaj za izbor i odabrani i imenovani članovi radnih skupina. Izrađen plan i program osposobljavanja. Održana osposobljavanja.

Prijedlozi:

U dogovoru s MZO-om, ERS bi trebao izraditi kriterije i načela formiranja RS-a. Članovi skupina odabirali bi se prema pristiglim prijavama i iskazanim potrebnim kompetencijama. Temeljem prethodno definiranog Metodološkog priručnika i Okvira nacionalnoga kurikula, izradile bi se smjernice za rad i stručno osposobljavanje članova SRS-a.

MJERA 2.4.3. Izrada predmetnih/modularnih kurikulumu u osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju i gimnazijskom obrazovanju te kurikulumu za stjecanje kvalifikacija u redovnom strukovnom i umjetničkom odgoju i obrazovanju

Nadležnost: MZOS

Provedba: MZOS, Stručne radne skupine za izradu nacionalnih kurikulumu, Radne skupina za izradu predmetnih/modularnih kurikulumu i kurikulumu za stjecanje kvalifikacija strukovnim i umjetničkim obrazovanjem, **ERS**, JSAP

Pokazatelji provedbe: Izrađeni, pozitivno recenzirani i usvojeni predmetni/modularni kurikulumi u osnovnoškolskom i gimnazijskom obrazovanju te kurikulumi za stjecanje kvalifikacija redovnom strukovnom i umjetničkom odgoju i obrazovanju.

Prijedlozi:

Do sada su izrađena 52 nacrtu prijedlogu kurikularnih dokumenata i 3 metodološka priručnika, na koje je tijekom javne i stručne rasprave pristiglo oko 3.000 očitovanja na ukupno 5.168 stranica od više od 900 ustanova i stručnjaka. Smatram da je nužno analizirati pristigla očitovanja i u skladu s istima unijeti nužne izmjene u naveden dokumente. Bez ovoga koraka, nikada više ne bismo mogli argumentirano braniti utemeljenost i vrijednost predloženih dokumenata.

MJERA 2.4.5. Vrednovanje udžbenika i pomoćnih nastavnih sredstava u skladu s kurikularnim dokumentima

Nadležnost: MZOS

Provedba: MZOS, Stručne radne skupine za izradu nacionalnih kurikularnih dokumenata, Radne skupina za izradu predmetnih/modularnih kurikulumu i kurikulumu za stjecanje kvalifikacija redovnim obrazovanjem, **ERS**, JSAP

Pokazatelji provedbe: Izrađene i usvojene smjernice za pisanje i vrednovanje udžbenika i ostalog nastavnog materijala u skladu s kurikularnim dokumentima. Raspisan i proveden natječaj za udžbenike i ostale nastavne materijale.

Prijedlozi:

Kako bi se moglo provesti valjano i objektivno vrjednovanje kurikularnih dokumenata ERS će zajedno s ostalim provoditeljima (SRS, RS MZO) izraditi kriterije vrjednovanja udžbenika i pomoćnih nastavnih sredstava. Nakon analize prikupljenih podataka ERS će biti u mogućnosti argumentirati valjano i objektivno odabir navedenih nastavnih materijala.

MJERE KOJE SE ODNOSE NA OSMOGODIŠNJI I DEVETOGODIŠNJI OSNOVNOŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

MJERA 2.4.10. Primjena inoviranih predmetnih/međupredmetnih/modularnih kurikulumu za osmogodišnji osnovnoškolski odgoj i obrazovanje

Nadležnost: MZOS

Provedba: MZOS, Stručna radna skupina za izradu Nacionalnog kurikulumu za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje, Radne skupina za izradu predmetnih/međupredmetnih/modularnih kurikulumu, ERS, JSAP, MPU

Prijedlozi:

Navedena mjera ukazuje na završni čin 1. cilja SOZT-a i prema ovome trebala bi se kronološki nalaziti i navoditi nakon Mjere 2.4.11. Primjena novih kurikula označava da je evaluacijski proces uspješno završen, te da su rezultati evaluacije implemetirani u kurikule koji su time poboljšani i unaprijeđeni. Tek nakon navedenoga koraka uslijedila bi Mjera 2.4.5., Vrednovanje udžbenika i pomoćnih nastavnih sredstava.

MJERA 2.4.11. Eksperimentalno uvođenje Nacionalnog kurikulumu i predmetnih /međupredmetnih /modularnih kurikulumu za devetogodišnji opći odgoj i obrazovanje

Nadležnost: MZOS

Provedba: MZOS, Stručna radna skupina za izradu Nacionalnog kurikulumu za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje, Radne skupina za izradu predmetnih/međupredmetnih/modularnih kurikulumu, ERS, JSAP, MPU

Pokazatelji provedbe: Izrađen detaljan plan i program eksperimentalnog uvođenja Nacionalnog kurikulumu i predmetnih/međupredmetnih/modularnih kurikulumu za devetogodišnji opći odgoj i obrazovanje u odgojno-obrazovni sustav. Formirani školski timovi. Eksperimentalna provedba Nacionalnog kurikulumu i predmetnih/međupredmetnih /modularnih kurikulumu za devetogodišnji opći odgoj i obrazovanje. Znanstvena i stručna evaluacija eksperimentalne provedbe.

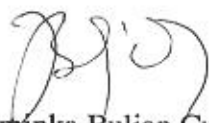
Prijedlozi:

Eksperimentalna provedba nacionalno važnih dokumenata, kao što su novi nastavni planovi i programi i/ili kurikuli, u zapadnom se svijetu napušta. Ne postoji jasno znanstveno utemeljenje prednosti ovoga pristupa, no postoje značajne zamjerke pristupu eksperimentalne provedbe. Ovdje ću navesti samo neke od njih: pristanak roditelja na to da je dijete sačinjava nedjeljivi dio „pokusa“ u procesu odgoja i obrazovanja; nemogućnost pripreme učitelja i nastavnika za provedbu koji iziskuje trošak tiska nastavnih materijala; proces od evaluacije „pokusnog“ programa do obrade podataka je nužno dugotrajan; nemogućnost implementacije povratnih informacija prikupljenih tijekom vanjskog vrjednovanja za narednu školsku godinu radi dugotrajnosti cjelokupnog procesa evaluacije i obrade podataka; visoki troškovi; i dr. Predlažem da se s uvođenjem novih kurikularnih sadržaja krene bez pokusnog dijela reforme.

Zaključno:

ERS je nedjeljivi dio nadležne institucije u provedbi prve mjere SOZ-a, što je Ministarstvo znanosti i obrazovanja. ERS samo u bliskoj suradnji s MZO-om i utemeljenjem u postojećim zakonima i strateškim dokumentima može djelovati za dobrobit i unaprijeđenje svekolikog odgojno-obrazovnog procesa.

Osim ovoga smatram da je nužno izraditi analize očitovanja na nacрте prijedloga kurikularnih dokumenata pristiglih u stručnu i javnu raspravu, analizu odgovora ERS-a i SRS-a na očitovanja pristigla u raspravu, doraditi prijedloge kurikuluma sukladno očitovanjima pristiglim u stručnu i javnu raspravu. U skladu s rezultatima analiza nužno će se trebati provesti revizija predloženih dokumenta i njihovo usklađivanje s dobivenim rezultatima.

dr. sc. Jasminka Buljan Culej